

Rozkład materiału i plan dydaktyczny *Planeta Nowa* dla klasy 6

W związku z uszczupleniem przez MEN podstawy programowej, w rozkładzie materiału zmniejszyła się liczba godzin na realizację obowiązkowych zagadnień. Uzyskane w ten sposób dodatkowe godziny pozostają do dyspozycji nauczyciela w trakcie roku szkolnego. Zgodnie z założeniami MEN: *Ograniczony zakres treści nauczania – wymagań szczegółowych – da nauczycielom i uczniom więcej czasu na spokojniejszą i bardziej dogłębną realizację programów nauczania.*

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
I. Współrzędne geograficzne					
1.	Czym są współrzędne geograficzne?	- cechy południków i równoleżników - podział kuli ziemskiej na półkulę wschodnią i półkulę zachodnią - podział kuli ziemskiej na półkulę północną i półkulę południową - długość geograficzna i szerokość geograficzna, współrzędne geograficzne - położenie geograficzne wybranych punktów na globusie i mapie - zastosowanie GPS do wyznaczania współrzędnych geograficznych	- wymienia cechy południków i równoleżników - wskazuje na globusie południki i równoleżniki - wskazuje południki 0° i 180°, półkulę wschodnią i półkulę zachodnią - wskazuje równik, półkulę północną i półkulę południową - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>współrzędne geograficzne, długość geograficzna i szerokość geograficzna</i> - podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne - podaje zakres wartości długości geograficznej i szerokości geograficznej - odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie - wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub w komputerze	VI.1 VI.2 VI.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - globusy indukcyjne – rysowanie południków i równoleżników - globusy fizyczne – wskazywanie południków i równoleżników oraz półkul: północnej, południowej, wschodniej i zachodniej - praca z tekstem z podręcznika – omówienie cech południków i równoleżników - burza mózgów – współrzędne geograficzne, długość geograficzna i szerokość geograficzna - omówienie zasad działania odbiorników GPS
2	Współrzędne geograficzne – ćwiczenia	- lokalizowanie miejsc na powierzchni Ziemi za pomocą współrzędnych geograficznych - rozciągłość południkowa i rozciągłość równoleżnikowa	- określa położenie matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapach świata i Europy sporządzonych w różnych skalach - wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej - odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> - oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi - wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i GPS	VI.1 VI.2 VI.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - określanie położenia matematyczno-geograficznego punktów i obszarów na mapach świata i Europy sporządzonych w różnych skalach - ćwiczenia w wyznaczaniu współrzędnych geograficznych na globusie oraz na mapach ogólnogeograficznych i drogowych - ćwiczenia we wskazywaniu obiektów na mapie na podstawie współrzędnych geograficznych - obliczanie rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej między dwoma punktami na mapie

					• prezentowanie przykładów praktycznego wykorzystania odbiorników GPS
3	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Współrzędne geograficzne</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela, Generator testów				
II. Ruchy Ziemi					
4	Ziemia w Układzie Słonecznym	• budowa Układu Słonecznego • rodzaje ciał niebieskich w Układzie Słonecznym	• opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • podaje różnicę między gwiazdą a planetą • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji i podaje ich nazwy	V	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z tekstem z podręcznika – znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • analiza infografiki Planety Układu Słonecznego • burza mózgów – różnice między Ziemią a innymi planetami Układu Słonecznego
5	Ruch obrotowy Ziemi	• cechy ruchu obrotowego Ziemi • następstwa ruchu obrotowego Ziemi: dzień i noc oraz pozorna wędrówka Słońca po niebie • pozorna wędrówka Słońca po niebie w różnych porach roku • obserwacja pozornej wędrówki Słońca po niebie z użyciem gnomonu • związek między ruchem obrotowym Ziemi a występowaniem stref czasowych • umowna linia zmiany daty	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ruch obrotowy Ziemi, doba, górowanie Słońca, wysokość górowania Słońca</i> • demonstruje ruch obrotowy Ziemi z wykorzystaniem modeli Słońca i Ziemi (globusa) • podaje cechy ruchu obrotowego Ziemi • wymienia następstwa ruchu obrotowego Ziemi • omawia na podstawie ilustracji występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego Ziemi • omawia pozorną wędrówkę Słońca po niebie na podstawie ilustracji • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji • wyjaśnia na podstawie ilustracji zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub cienia drzewa • wyjaśnia zależność między ruchem obrotowym a różnicą czasu na Ziemi • omawia przebieg linii zmiany daty	V.1 V.2 V.3	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • demonstracja ruchu obrotowego Ziemi z wykorzystaniem modeli • analiza ilustracji – postęp ruchu obrotowego Ziemi na przykładzie południka przechodzącego przez Warszawę • analiza ilustracji – pozorna wędrówka Słońca po niebie w różnych porach roku • analiza mapy stref czasowych i przebiegu linii zmiany daty • prezentacja multimedialna – następstwa ruchu obrotowego Ziemi • analiza ilustracji – obserwacja pozornej wędrówki Słońca z użyciem gnomonu
6	Ruch obiegowy Ziemi	• cechy ruchu obiegowego Ziemi • zmiany oświetlenia Ziemi podczas ruchu obiegowego w pierwszych dniach astronomicznych pór roku • zmiany długości dnia i nocy w ciągu roku • zjawiska dnia polarnego i nocy polarnej	• demonstruje ruch obiegowy Ziemi z wykorzystaniem modeli • omawia cechy ruchu obiegowego Ziemi • porównuje oświetlenie Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • wyjaśnia, jak się zmienia wysokość górowania Słońca w różnych miejscach na Ziemi • omawia zmiany długości dnia i nocy w ciągu roku • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej	V.4 V.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • demonstracja ruchu obiegowego Ziemi z wykorzystaniem modeli • analiza ilustracji – zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku • analiza tekstu w podręczniku <i>Jak się zmienia długość dnia i nocy w ciągu roku?</i>

					• prezentacja multimedialna – następstwa ruchu obiegowego Ziemi
7	Strefy oświetlenia Ziemi	• kryteria wyróżniania stref oświetlenia Ziemi i przebieg granic tych stref • cechy stref oświetlenia Ziemi • oświetlenie Ziemi a zróżnicowanie klimatu i krajobrazów	• wymienia kryteria wyróżniania stref oświetlenia Ziemi • wskazuje na mapie i globusie strefy oświetlenia Ziemi oraz przebieg granic tych stref • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem wysokości górowania Słońca, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi na podstawie map	V.6	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • analiza infografiki z podręcznika Charakterystyka stref oświetlenia Ziemi • wskazywanie na globusie i mapie ogólnogeograficznej stref oświetlenia Ziemi i granic tych stref • charakteryzowanie na podstawie ilustracji stref oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem wysokości górowania Słońca, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku • wykazywanie związku między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi na podstawie mapy stref klimatycznych i mapy stref krajobrazowych – zamieszczonych w podręczniku
8	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	V.1 V.2 V.3 V.4 V.5 V.6	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
9	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Ruchy Ziemi</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				
III. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy					
10	Położenie i ukształtowanie powierzchni Europy	• położenie i granice kontynentu europejskiego • linia brzegowa Europy • wybrane typy wybrzeży • ukształtowanie powierzchni Europy	• omawia położenie Europy i przebieg jej granic na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • charakteryzuje linię brzegową Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • uczeń rozpoznaje przykładowe typy wybrzeży w Europie przedstawione na fotografiach. • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy • porównuje ukształtowanie powierzchni północnej i południowej oraz wschodniej i zachodniej części Europy	VII.1 VII.3	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omówienie położenia i przebiegu granic Europy i charakteryzowanie jej linii brzegowej z wykorzystaniem mapy ogólnogeograficznej • analiza infografiki w podręczniku <i>Linia brzegowa Europy</i> • opisywanie ukształtowania powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej tego kontynentu • analiza porównawcza – ukształtowanie powierzchni północnej i południowej oraz wschodniej i zachodniej części Europy
11	Wulkany i trzęsienia ziemi na Islandii	• budowa płytowa litosfery • położenie geograficzne Islandii	• omawia budowę płytową litosfery na podstawie mapy świata	VII.4	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny

		• położenie Islandii na granicy płyt litosfery • elementy krajobrazu Islandii: gorące źródła, wulkany • wpływ budowy geologicznej na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • obszary występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie • skutki wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi	• opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej świata • charakteryzuje położenie Islandii na granicy płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej świata • wymienia charakterystyczne elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, bazalt</i> • opisuje warunki występowania gejzerów na Islandii • wyjaśnia wpływ położenia Islandii na granicy płyt litosfery na występowanie tam wulkanów i trzęsień ziemi • wymienia przykłady innych obszarów występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i ogólnogeograficznej • omawia skutki wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi na podstawie dodatkowych źródeł informacji		• komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omówienie budowy płytowej litosfery na podstawie mapy świata • opisanie położenia geograficznego Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej świata • omówienie położenia Islandii na podstawie mapy płyt litosfery z podręcznika oraz infografiki <i>Położenie Islandii na granicy płyt litosfery</i> • analiza fotografii – charakterystyczne elementy krajobrazu Islandii • analiza wpływu położenia Islandii na granicy płyt litosfery na występowanie tam wulkanów i trzęsień ziemi na podstawie mapy geologicznej • analiza mapy – inne obszary występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie • prezentacja multimedialna lub wyświetlanie filmu na temat skutków wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi
12	Zróźnicowanie klimatyczne Europy	• czynniki kształtujące klimat Europy: oświetlenie Ziemi, położenie między Oceanem Atlantyckim a Azją, prądy morskie, ukształtowanie powierzchni • strefy klimatyczne oraz typy i odmiany klimatu w Europie • cechy różnych typów i odmian klimatu Europy • klimat a roślinność Europy	• wymienia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy • określa na podstawie mapy, w których strefach oświetlenia Ziemi leży Europa • przedstawia kryteria wyróżniania stref klimatycznych • wymienia strefy klimatyczne oraz wybrane typy i odmiany klimatu na podstawie mapy klimatycznej Europy • podaje różnice między strefami klimatycznymi występującymi w Europie • omawia cechy różnych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wskazuje na mapie klimatycznej Europy obszary, na których panują różne typy oraz odmiany klimatu • omawia strefy klimatyczne oraz charakterystyczną roślinność w Europie na podstawie klimatogramów i fotografii	VII.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omówienie czynników wpływających na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • określanie, w których strefach oświetlenia Ziemi leży Europa • analiza tekstu z podręcznika dotyczącego kryteriów wyróżniania stref klimatycznych • analiza stref klimatycznych oraz wybranych typów i odmian klimatu z wykorzystaniem mapy klimatycznej Europy • burza mózgów – różnice między poszczególnymi strefami klimatycznymi Europy • omówienie cech różnych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wskazywanie na mapie klimatycznej Europy obszarów, na których występują różne typy i odmiany klimatu • omówienie stref klimatycznych i charakterystycznej dla nich roślinności na podstawie klimatogramów i fotografii
13	Podział polityczny Europy	• liczba państw Europy • zmiany na mapie politycznej Europy pod koniec XX w. • przyczyny i skutki integracji europejskiej	• wymienia największe i najmniejsze kraje Europy oraz wskazuje je na mapie politycznej • wymienia państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. i wskazuje je na mapie politycznej Europy • wyjaśnia, w jakim celu powstała Unia Europejska	VII.2	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook

		rola Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy	przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy		- wskazywanie na mapie politycznej największych i najmniejszych krajów Europy - analiza zmian na mapie politycznej Europy pod koniec XX w. - wskazywanie na mapie politycznej Europy nowych państw powstałych na przełomie lat 80. i 90. XX w. - burza mózgów – znaczenie Unii Europejskiej na świecie oraz dla mieszkańców państw członkowskich
14	Rozmieszczenie ludności. Starzenie się społeczeństw	- czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie - gęstość zaludnienia w Europie - liczba ludności Europy na tle liczby ludności świata - zmiany liczby ludności Europy - struktura wieku i płci ludności Europy - piramidy wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie - proces starzenia się ludności w Europie i jego konsekwencje	- wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie - charakteryzuje zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Europie - omawia gęstość zaludnienia w Europie na podstawie mapy - porównuje liczbę ludności Europy z liczbą ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresu - przedstawia zmiany liczby ludności Europy - analizuje strukturę ludności na podstawie przykładowej piramidy wieku i płci - porównuje piramidy wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie - analizuje przyczyny i konsekwencje starzenia się społeczeństw w Europie	VII.6	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - określanie czynników wpływających na rozmieszczenie ludności Europy z wykorzystaniem metody rybiego szkieletu - omawianie zróżnicowania rozmieszczenia ludności w Europie - analiza gęstości zaludnienia w Europie na podstawie mapy - analiza wykresu – porównywanie liczby ludności Europy z liczbą ludności innych kontynentów - analiza piramidy wieku i płci wybranego społeczeństwa, np. Polski - porównywanie piramid wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie - praca z tekstem z podręcznika – przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw w Europie
15	Migracje	- przyczyny migracji ludności w Europie - kraje imigracyjne i emigracyjne w Europie - skutki migracji w Europie	- wyjaśnia przyczyny migracji ludności w Europie - wymienia kraje imigracyjne i emigracyjne w Europie - omawia przyczyny nielegalnej migracji do Europy - ocenia skutki migracji w Europie	VII.7	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - analiza schematu z podręcznika <i>Przyczyny migracji</i> - praca z tekstem z podręcznika oraz mapą Europy – kraje imigracyjne i emigracyjne - omawianie przyczyn nielegalnej migracji do Europy - burza mózgów – skutki migracji w Europie - praca z tekstem z podręcznika <i>Skutki zróżnicowania ludności Europy</i>
16	Wielkie miasta Europy: Paryż i Londyn	- krajobraz wielkomiejski - największe miasta Europy i świata - warunki życia w mieście - podobieństwa i różnice między wielkimi miastami Europy – Londynem i Paryżem	- wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego - porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów - przedstawia zalety i wady życia w mieście - wskazuje podobieństwa i różnice między wielkimi miastami Europy – Londynem i Paryżem – na podstawie map	VII.8	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - burza mózgów – krajobraz wielkomiejski

		• znaczenie Londynu i Paryża na świecie	• charakteryzuje rolę Londynu i Paryża w światowej gospodarce, polityce i kulturze oraz wymienia funkcje tych miast		• analiza wykresów słupkowych – największe miasta Europy i świata • mapa myśli – zalety i wady życia w mieście • wskazywanie największych miast Europy i świata na mapie politycznej lub ogólnogeograficznej • wskazywanie podobieństw i różnic między wielkimi miastami Europy – Londynem i Paryżem – na podstawie map układu przestrzennego • burza mózgów – znaczenie Paryża i Londynu w gospodarce, polityce i kulturze
17	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VII.1 VII.2 VII.3 VII.4 VII.5 VII.6 VII.7 VII.8	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
18	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Środowisko przyrodnicze i ludność Europy</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela, Generator testów				
IV. Gospodarka Europy					
19	Przemysł i usługi we Francji	• zadania i funkcje przemysłu • działy przetwórstwa przemysłowego • czynniki rozwoju przemysłu we Francji • nowoczesny przemysł we Francji i technopolie • francuskie wyroby przemysłowe • nowoczesne usługi we Francji • struktura zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki oraz struktura PKB Francji	• wymienia przykłady produktów wytwarzanych w różnych działach przetwórstwa przemysłowego • omawia zadania i funkcje przemysłu jako sektora gospodarki • przedstawia główne działy przetwórstwa przemysłowego we Francji na podstawie diagramu kołowego • omawia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • wskazuje na mapie Francji największe technopolie • wymienia przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji • omawia znaczenie nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe • omawia znaczenie nowoczesnych usług we Francji • przedstawia strukturę zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki i strukturę PKB Francji na podstawie diagramów kołowych	VII.10	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z tekstem – zadania i funkcje przemysłu • analiza diagramu kołowego – główne działy przetwórstwa przemysłowego we Francji • omawianie czynników rozwoju przemysłu we Francji na podstawie tekstu z podręcznika • analiza mapy gospodarczej z podręcznika – rozmieszczenie działów nowoczesnego przetwórstwa przemysłowego oraz technopolii • metody aktywizujące (np. burza mózgów – znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe) • omawianie znaczenia nowoczesnych usług we Francji na podstawie tekstu i fotografii • analiza diagramów kołowych – struktura zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki i struktury PKB Francji
20	Energetyka w Europie	• odnawialne i nieodnawialne źródła energii • związek między cechami środowiska przyrodniczego	• podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie	VII.9	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły)

		wybranych krajów Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii • struktura produkcji energii elektrycznej w wybranych krajach Europy • rodzaje elektrowni • zalety i wady różnych rodzajów elektrowni • odnawialne źródła energii w Europie • zmiany w stopniu wykorzystania źródeł energii w Europie w XX i XXI w. • skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego	• omawia wpływ środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii • omawia strukturę produkcji energii w wybranych krajach Europy na podstawie diagramów kołowych • wymienia rodzaje elektrowni • przedstawia zalety i wady różnych rodzajów elektrowni • omawia zmiany w stopniu wykorzystania źródeł energii w Unii Europejskiej w XX i XXI w. na podstawie wykresu • omawia skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego		• Multibook • analiza schematu <i>Źródła energii elektrycznej</i> • analiza czynników wpływających na strukturę produkcji energii w Europie • omawianie wpływu środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii • analiza mapy i diagramów kołowych – struktura produkcji energii w wybranych krajach Europy • porównanie rodzajów elektrowni na podstawie fotografii • określanie zalet i wad różnych rodzajów elektrowni z użyciem metody rybiego szkieletu • omawianie zmian w stopniu wykorzystania źródeł energii w Unii Europejskiej w XX i XXI w. na podstawie wykresu • omawianie skutków wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego
21	Turystyka w Europie Południowej	• walory przyrodnicze i walory kulturowe Europy Południowej • infrastruktura turystyczna krajów śródziemnomorskich • atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej • rola turystyki w gospodarce krajów Europy Południowej	• omawia walory przyrodnicze i walory kulturowe Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej w krajach śródziemnomorskich na podstawie fotografii • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii • omawia znaczenie turystyki dla krajów śródziemnomorskich z wykorzystaniem wykresów dotyczących liczby turystów i wysokości przychodów z turystyki	VII.11	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie walorów przyrodniczych i kulturowych Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • omawianie elementów infrastruktury turystycznej w krajach śródziemnomorskich na podstawie fotografii i tekstu z podręcznika • wymienianie atrakcji turystycznych w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie infografiki <i>Atrakcje turystyczne Europy Południowej</i> • analiza wykresów dotyczących liczby turystów odwiedzających wybrane państwa oraz wielkości wpływów z turystyki – znaczenie turystyki dla krajów śródziemnomorskich • pogadanka na temat roli turystyki w gospodarce krajów Europy Południowej
22	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VII.9 VII.10 VII.11	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
23	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Gospodarka Europy</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela, Generator testów				
V. Sąsiedzi Polski					

24	Zmiany w przemyśle Niemiec	- rola przemysłu w niemieckiej gospodarce - zmiany zachodzące w przemyśle w Niemczech od lat 60. XX w. - restrukturyzacja przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii - nowoczesne przetwórstwo przemysłowe - działalność sektora kreatywnego w Nadrenii Północnej-Westfalii	- omawia rolę i znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce - analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech - omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. - przedstawia główne kierunki zmian w przemyśle w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii - charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy - wyjaśnia, czym jest sektor kreatywny i jakie jest jego znaczenie w Nadrenii Północnej-Westfalii	VIII.1	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - pogadanka wprowadzająca – rola i znaczenie przemysłu w gospodarce niemieckiej - analiza struktury zatrudnienia w poszczególnych działach przemysłu w Niemczech na podstawie diagramu kołowego - omawianie na podstawie tekstu z podręcznika przyczyn zmian zachodzących w przemyśle w Niemczech od lat 60. XX w. - przedstawianie głównych kierunków zmian w przemyśle w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie fotografii oraz infografiki <i>Nowoczesny przemysł Nadrenii Północnej-Westfalii</i> - prezentacja multimedialna – rola sektora kreatywnego w Nadrenii Północnej-Westfalii
25	Turystyczne atrakcje Czech i Słowacji	- środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji - walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji - znaczenie turystyki w Czechach i na Słowacji - obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO znajdujące się w Czechach i na Słowacji	- charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia podobieństwa i różnice między środowiskiem przyrodniczym Czech a środowiskiem przyrodniczym Słowacji - wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji - wymienia przykładowe obiekty z <i>Listy światowego dziedzictwa UNESCO</i> znajdujące się w Czechach i na Słowacji - uzasadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym	VIII.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - omawianie cech środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji z wykorzystaniem mapy ogólnogeograficznej - burza mózgów – podobieństwa i różnice między środowiskiem przyrodniczym Czech a środowiskiem przyrodniczym Słowacji - charakteryzowanie walorów przyrodniczych i kulturowych Czech i Słowacji na podstawie tekstu, mapy oraz fotografii z podręcznika - prezentacja multimedialna – skarby z <i>Listy światowego dziedzictwa UNESCO</i> znajdujące się w Czechach i na Słowacji, analiza infografiki - przygotowanie listy argumentów uzasadniających tezę, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym
26	Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Litwy i Białorusi	- środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi - czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi - atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi	- charakteryzuje środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie map ogólnogeograficznych - porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie map i fotografii - przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy i fotografii	VIII.2	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - analiza mapy ogólnogeograficznej – cechy środowiska przyrodniczego Litwy i Białorusi - porównywanie walorów przyrodniczych Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii

					• przedstawianie atrakcji turystycznych Litwy i Białorusi na podstawie mapy i fotografii • burza mózgów – czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi
27	Współczesne problemy Ukrainy	• warunki naturalne Ukrainy • surowce mineralne Ukrainy • gospodarka Ukrainy • konflikty na Ukrainie i ich konsekwencje • problemy ludności na Ukrainie	• omawia warunki naturalne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • podaje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • omawia przyczyny zmian liczby ludności Ukrainy	VIII.4	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie warunków naturalnych Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • praca z mapą ogólnogeograficzną – cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy, które sprzyjają rozwojowi gospodarki • analiza mapy gospodarczej – występowanie surowców mineralnych na Ukrainie • określanie przyczyn konfliktów na Ukrainie – sporządzenie osi czasu przedstawiającej przebieg wydarzeń politycznych • praca z mapą – wskazywanie obszarów objętych konfliktami • praca z mapą – konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzowanie przyczyn problemów ludnościowych na Ukrainie z wykorzystaniem wykresu i schematu
28	Zróżnicowanie przyrodnicze Rosji	• środowisko przyrodnicze Rosji • surowce mineralne Rosji	• omawia cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia największe krainy geograficzne Rosji • wskazuje miejsca występowania najważniejszych surowców mineralnych	VIII.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie cech charakterystycznych środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • praca z mapą ogólnogeograficzną – wskazywanie największych krain geograficznych Rosji • analiza mapy gospodarczej – najważniejsze surowce mineralne
29	Relacje Polski z sąsiadami	• stosunki Polski z sąsiadami • przykłady współpracy Polski z sąsiadami • znaczenie euroregionów	• opisuje stosunki Polski z Rosją, Niemcami oraz innym wybranym sąsiednim krajem • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiadami • wymienia wybrane euroregiony i wskazuje je na mapie • omawia znaczenie euroregionów i ich wspólne działania dla rozwoju gospodarki, turystyki i kultury na obszarach przygranicznych	VIII.6 VIII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • prezentacja multimedialna – stosunki Polski z sąsiadami: Rosją, Litwą, Białorusią, Ukrainą, Czechami, Słowacją i Niemcami • wymienianie przykładów współpracy Polski z sąsiadami

					• praca z mapą – wskazywanie poszczególnych euroregionów oraz szukanie euroregionu, który znajduje się najbliżej szkoły • omawianie znaczenia euroregionów oraz ich wspólnych działań dla rozwoju gospodarki, turystyki i kultury na obszarach przygranicznych (na podstawie źródeł informacji)
30	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VIII.1 VIII.2 VIII.3 VIII.4 VIII.5 VIII.6 VIII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
31	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Sąsiedzi Polski</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela, Generator testów				